

Dosarul nr. 3ra-46/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsului nr. 2434 din 05 septembrie 2018 și obligarea efectuării recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 24 septembrie 2018, Vasile Musteață, reprezentat de avocatul Stanislav Bordian, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsului nr. 2434 din 05 septembrie 2018 și obligarea efectuării recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii, reclamantul Vasile Musteață a indicat că la data de 17 aprilie 2018, a depus cerere către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, prin care a solicitat, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar și colaboratorilor Centrului Național Anticorupție”, în conformitate cu Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” efectuarea recalculării vechimii în munca sa, cu includerea în ea a avantajelor două luni de vechime pentru o lună de serviciu, pentru

perioada de activitate 01 septembrie 1996 - 01 august 2003, exercitată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie și Serviciul Escortă al Secției Management Operațional al IP Strășeni.

Reclamantul Vasile Musteață, a relatat că prin certificatul cu nr. 4850 din 17 mai 2018, emis de Inspectoratul de Poliție Strășeni al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, a fost informat că vechimea în muncă cu avantaje constituie 27 de ani, pentru perioada efectuată în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie. Suplimentar, prin același răspuns, reclamantul a fost informat de către Inspectoratul General al Poliției că pentru numirea și calcularea pensiei urmează de a se adresa organului abilitat adică, Casei Naționale de Asigurări Sociale în baza confirmării. În temeiul certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Strășeni, la 30 mai 2018 s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, cu cerere prin care a solicitat de la instituția respectivă dispunerea efectuării recalculării pensiei începând cu data de 29 iunie 2011, ținând cont de vechimea în muncă exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, a solicitat să-i fie rambursată diferența adăugată la majorarea pensiei din ziua pensionării. Prin aceeași cerere, a solicitat să fie luate în considerație la recalcularea pensiei și indexațiile efectuate anual în luna aprilie a fiecărui an din ziua pensionării. Ulterior, prin răspunsul cu nr. 2434 din 05 septembrie 2018, reclamantul a fost informat că nu este temei legal pentru a admite cerințele invocate în cererea din 30 mai 2018.

Reclamantul Vasile Musteață și-a exprimat dezacordul cu acțiunile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni și cu răspunsul nr. 2434 din 05 septembrie 2018, prin care i-a fost refuzată recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Reclamantul consideră că răspunsul este emis ilegal, urmând a fi anulat, ori conform certificatului cu nr. 4850 din 17 mai 2018 eliberat pe numele reclamantului Musteață Vasile Mihail, se confirmă că dânsul a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din 25 august 1992 până la 29 iunie 2011. Vechimea în muncă totală constituind 13 ani și 10 luni, perioadă care urmează a fi luată în calculul vechimii în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei, cu acordarea a două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în conformitate cu prevederile Legii 1544-XTT din 23 iunie 1993 și Ordinul nr. 96 din 10 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari în cadrul MAI. Reclamantul a menționat că vechimea în muncă cu avantaje constituie 27 de ani, fiind luat în calcul coeficientul (1:2).

La data de 17 octombrie 2019, Vasile Musteață, reprezentat de avocatul Stanislav Bordian, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat admiterea acțiunii, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea pensiei reclamantului Musteață Vasile în mărime de 3% din suma respectivă a soldei, pentru fiecare an complet de vechime în serviciu calculat cu avantaje, peste vechimea în muncă stabilită și anume 13 ani, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru efectuarea recalculării/majorării pensiei reclamantului Vasile Musteață, începând din data de 29 iunie 2011 (f.d. 80-81).

Prin hotărârea din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea înaintată de Vasile Musteață împotriva Casei Naționale de

Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsului nr. 2434 din 05 septembrie 2018 și obligarea efectuării recalculării pensiei, s-a anulat răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni nr. 2434 din 05 septembrie 2018, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să calculeze și să achite lui Vasile Musteață, diferența pensiei recalculate conform vechimii în muncă stabilite prin certificatul nr. 480 din 17 mai 2018, eliberat de Inspectoratul de Poliție Strășeni al Inspectoratului General al Poliției în mărime de 3 % din suma respectivă a soldei pentru fiecare an complet de vechime în serviciul calculat cu avantaje peste vechimea în muncă stabilită, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie din 29 iunie 2011 (f.d.91, 97-106 vol. I).

Prin decizia din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 17 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsului nr. 2434 din 05 septembrie 2018 și obligarea efectuării recalculării pensiei (f.d. 129-145, vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat intimatului recalcularea pensiei neplătite din vina organului, care inițial i-a calculat eronat vechimea în muncă.

Instanța de apel a reținut că este ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în examinarea cererii prealabile privind recalcularea pensiei intimatului Vasile Musteață.

Instanța de apel a constatat că anume Casa Națională de Asigurări Sociale este organul abilitat prin lege cu competență de recalculare a pensiei colaboratorilor organelor afacerilor interne. Respectiv, instanța de fond în mod just a dispus obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să efectueze achitarea diferenței pensiei recalculate conform vechimii în muncă stabilite prin Certificatul nr. 480 din 17 mai 2018, eliberat de Inspectoratul de Poliție Strășeni al Inspectoratului General al Poliției, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie din 29 iunie 2011. Astfel, instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată în cauza dată, este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces. Deci, nu pot fi reținute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susținerile date vin în contradicție cu cele relatate.

Instanța de apel a conchis că în cauza dată, intimatului Vasile Musteață inițial i-a fost calculată pensia în mod eronat, pentru o vechime în muncă calculată fără avantaje, deși acesta beneficia de dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje încă la momentul stabilirii pensiei din 30 iunie 2011.

Conform dispozițiilor art. 54 al Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum

și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

La acest capitol, instanța de apel a invocat prevederile art.51 alin.(1) al Legii menționate supra, care statuează că în cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat. Aceasta normă reprezintă o normă de trimitere la prevederile Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, care la art. 35 reglementează plata retroactivă a pensiilor.

Totodată, instanța de apel a remarcat că prevederea nominalizată, care stipula plata retroactivă a pensiei pentru o perioadă limitată de timp, a constituit obiectul examinării la Curtea Constituțională, care prin Hotărârea nr. 19 din 19 iulie 2016, a subliniat că, potrivit art.10 alin. (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 28 septembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale, a contestat-o cu recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Vasile Musteață.

Ulterior, la data de 17 octombrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Vasile Musteață.

În motivarea recursului, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fiind apreciate eronat probele.

Recurenta a menționat, că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea materială aplicabilă la caz și anume pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Recurenta a reiterat că numai legiuitorul este unica autoritate, care are dreptul de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale, respectiv, recurenta a apreciat critic poziția instanței de apel, prin care în lipsa temeiului legal a obligat la recalcularea vechimii în muncă cu avanteje pentru perioada activității intimatului în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

Recurenta a indicat, că conform prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul

de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, persoanelor care cad sub incidența normei date se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Această normă de drept stipulează expres căror colaboratori se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1) și anume: Colaboratorilor instituțiilor penitenciare de tip închis, colaboratorilor izolatoarelor de urmărire penală, colaboratorilor caselor de arest, colaboratorilor instituțiilor destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Astfel, vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate în prezenta normă nu poate fi calculată cu înlesniri de 2:1, respectiv și perioada de activitate a intimatului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie nicidecum nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri.

Recurenta a specificat că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: ca instituția în care activează sau a activat să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici. Prin urmare, intimatul Vasile Musteață nu întrunește nici o condiție din cele enumerate, deoarece, intimatul a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie care nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La 28 octombrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Vasile Musteață și avocatului Stanislav Bordian, copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 159, vol. I).

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 septembrie 2020, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la 24 septembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică activă marina.samatiuc@justice.md, anexat la materialele cauzei (f.d. 146, vol. I).

Astfel, recursul depus la 24 septembrie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 148-149, 154-157, vol. I).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de

drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan